

המוצא תפילין פרק עשירי עירובין

צו.

עין משפט
נר מצוה

יג א מ"י פ"ט מהלכות
שבת הלכה כ' סגן ללוח
סגן טו"ש ח"י ס"א
ספיק מנ:
יד ב מ"י פ"ב מהלכות
תפילין הלכה י' סגן
עשין כב טו"ש ח"י ס"ב
לט ספיק ט:
פז ג ד מ"י פ"ט מהל'
שבת הלכה כ' כד
סגן ללוח סגן טו"ש ח"י א"ח
ס"ב שג ספיק מנ:

רבי ניסים גאון

אבי אמר רבי יהודה
לטעמיה דאמר עניבה
קשירה מעליה היא.
איתה הא דר' יהודה
במסכת שבת בפרק אלו
שפרין חבל דלי שפסק
לא היה קשורו אלא
ענבו. ר' יהודה אומר
כורך עליו פגודה או
ספקיא ובלבד שלא
יענבו. ואמרי קסבר ר'
יהודה עניבה כולה קשירה
היא. ואיתא גמי בפרק אור
לארבעה עשר. הא מני
רבי היא דאמר בתרי זימני
היייא חזקה. יציק דברי
רבי (במסכת) (הבוספתא)
שבת בפרק ט"ז נישאת
ליאשון ומת, לשיני ומת,
רבי לשישי לא תישא דברי
רבי. ואיתא בגמ' דיבמות
בפרק הבא על יבמתו,
ובמסכת גיטין בפרק
האשה שהיא עושה
צרכיה.

רבינו הגנאל

ר"ן סבר בישנות מותר
דכלי האי לא טרח אלא
בחדשות טרח. ר' מאיר
סבר אפילו בחדשות לא
טרח. והשתא אמר רבי אבהו
והשתא אמר ר' זינח
אלו הן ישנות כל שיש
בהן רצונות ומקושרות,
חדשות שיש בהן רצונות
ואינן מקושרות. אמר
משמיה דרב קשר של
תפילין הלכה למשה
מסיני. אמר רב נחמן
וגייהו לבר. (ואי איכא
למיר דעניב להו כעין
קשירה דיהוה. אמר רב
חסדא זאת אומרת עניבה
ספלה בתפילין. אמר רב
אוקימנא בדובין מהו
גברא, ובעיניו עד (דמנח)
(דמתמחין) בשל יד ויבשל
ראש. והא דחני בר כהנא
בתפילין בודק שתיים בשל
ראש, אוקימנא לוי דאמר
בתרי זימני הוי חזקה.
ומורה ר' בבבתי דמתרי
תלתא זבין, הלכך צריך
לבודק בכל צבת שתיים,
כדקתני סיפא וכן צבת
שני וכן צבת שלישי ואפי'
רביעי ואפילו חמישי דינם
שוין, והאי דקתני שלישי
לאפוקי מר' חזקיה, ואפילו
רביעי ואפילו חמישי
הכי דייניהו. מצאן בבבתי
או כריכות אמר רב
יהודי' כי מחשיך עליהן
ומביאן, כולן כאחת,
ובסכנה מכסן והולך לו.
אוקימנא במה דברים
אמורים בסכנת גויים
כגון שמר, אבל בסכנת
לטיים, מוליכין פחות
פחות מארבע אמות,

אמר רב חסדא זאת אומרת עניבה פסולה בתפילין. תימה וכי
לא ידע רב חסדא דלר"י עניבה קשירה מעליה היא
דקאמר אביי וי"ל דניחא ליה לזאקמי מתני' דלדוסרת בחדשות
כרצון דר"י דלמרי לאו קשירה הוא אי נמי דקסבר אפילו לר"י שריא
עניבה דסתמא דעתיה להמיר
ולעשות קשר גמור בחול כדפירשמי
בעיל: **אביי** אמר ר"י **למעמיה**
כו'. ורבי מאיר דשרי בחדשות
קסבר דללו קשירה היא ומימיה
דבעיא היא צריש אלו קשרים ^ה אם
עניבה לר"י קשירה היא אם לאו
וקאי דתיקון ורומר ר"י דהתם
דדמיאדק והכא בלא מיהדק וקלמ
נראה דהלכה כר"י דעניבה קשירה
היא מדמסיק אביי דרבי יהודה
לטעמיה וסמך מתניתין אמאי כרבי
יהודה מיהו מדפריך סתמא דהש"ס
צפישטות ולעניבה מיענב משמע
דאין הלכה כר' יהודה ומכאן אר"י
דאין לר"י ככל יוס להמיר קשר
תפילין ולחזור ולקשור בשעה שמתין
^ה כגון שהיה אומר רבינו אליהו דא"כ
חדשות אמאי אסר קשר של משום
קשירה הא לא הוי קשר של קיימא
ומה שהביא רבינו אליהו ראיה
מדלמך בסוף הקומץ רבה (נמנות
דף לה): תפילין מאימתי מצריך
עליהן משעת הנחה עד שעת קשירה
לאו היינו קשירה ממש אלא קשירה
דלתם (מיהו דקדוק כמו שליח קשורה
בזולת דההו' דף טו:) וכן קשורה זו
ככלל (ע"ג דף טו):

הוא עשוי שדומה לדל"ת ובתפירתו
עשוי כמין ש"ן ורלועה קטנה
קצועה בהן ורלשה ככוף ודומה
ליו"ד הרי שדי: וגו' וי"י. אומ'
היכר האותיות: לנכ. לחון שאינס
לפי התפילין בין הצמים אלא כנגד
מלכות העין לפי שנאמר כהן ואלו
וגו' ותניא ר"א הגדול אומר אלו
תפילין של ראש: וכו' וקתני תפילין.
הרבה יחד ולחזור למוכרן ולוקחן
ממני שאינו מומחה: בודק ששים של
יד ואחס של ראש. וכיון דהחזק
בשלש הוה מומחה ולוקח השאר בלא
בדיקה: מה נפשו. מאי דעתך אי
קיים לך דגברא דמזון תפילין טובא
מחד גברא זבין להו והאי מוכר נמי
מחד גברא קנניה: לזדוק שלג בל
יד או שלג בל ראש. ותסגי ליה
בזכי להתחזק בצולה: כל חד וחד
נמי. כל תפילין ותפילין דשמע מי
שמכר לו את אלו לא מכר את אלו:
רבי היא. במסכת יבמות (דף סד):
הוא דלמך בתרי זימני הויה חזקה
נשאת לראשון ומת לשני ומת לשלישי
לא תלשא: וכן צבת השני. אם
יהיו לו צבתיים הרבה וכלל צבת
תפילין הרבה. קא סלקא דעמיה
דהכי קאמר דק צבת הראשון שני
תפילין החזק כל אותו צבת וכן בשני
החזק גם הוא וכן בשלישי וכיון
דהחזק בשלשה צבתיים כשרין החזקו
כל הצבתיים ואין לר"י עוד לזדוק
כלום: מורה רבי בלצמים. דאין
אחד מוחזק בשל חזירו שדך ליקח
צבת אחד מאיש זה וצבת אחד מאיש
אחר. לשון צבת כמו שול תשולו לה
מן הצבתיים (רות ג): לאפוקי
מוחזקה. לאשמועינן דאע"ג דבעלמא
תרי הוו חזקה בצבתיים לית ליה לרבי
חזקה מדתני שלישי וגלי' ציה והוא
הדין לכולם: זווי זווי. של ראש ושל
יד קשוטין יחד וכן הרבה קשרי זוג
צבת אחת: דרינן טובא. כי
הדדי ואין צ' צ' קשורים: ואי לאו.
שאינס כלות קודם שקיעת החמה
דהואיל והוא צריך לטרוח ולחזור
משחשך מחשיך עכשיו עליהם ויטלם
יחד: מוליין כולם פחות פחות מר'

אמום. קודם שיגיע לארבע אמות יעמוד לפוש וחוזר והולך פחות
פחות מארבע אמות וכן תמיד דהשתא כל זמנא הויה עקירה
והנחה ואין כאן העברה ארבע אמות יחד: פסגת עובדי
גלוים. דמזבוו להו לתפילין מוליכין: פסגת ליטעיים.
ישראל דקטלי ליה משום ממונו ולתפילין לא מצוו להו מכסן:
הכי
משום בזיון תפילין יש לומר דשישנות דווקא דחזי להכניס זוג זוג
עשו תקנה אפילו כשהן מרוצין ואין כלות קודם שקיעת החמה:
רבי

אחד חדשות ואחד ישנות דברי רבי מאיר
רבי יהודה אוסר בחדשות ומתיר בישנות
אלמא מר סבר טרח איניש ומר סבר לא
טרח איניש: (שיצ"י עצי"י סימן): והשתא
דתני אבהו דשמואל בר רב יצחק * אלו הן
ישנות כל שיש בהן רצונות ומקושרות
חדשות יש בהן רצונות ולא מקושרות דכולי
עלמא לא טרח איניש ולעניבניהו מיענב
אמר רב חסדא זאת אומרת עניבה פסולה
בתפילין אביי אמר ^ה רבי יהודה למעמיה
דאמר עניבה קשירה מעליה היא טעמא
דעניבה קשירה מעליה היא הא הכי
עניב להו ^ה והאמר רב יהודה בריה דרב
שמואל בר שילת משמיה דרב קשר של
תפילין הלכה למשה מסיני הוא ואמר רב
נחמן וגו'יהו לבר דעניב להו כעין קשירה
דידהו אמר רב חסדא אמר רב = הלוקח
תפילין ממי שאינו מומחה בודק שתיים של
יד ואחת של ראש או שתיים של ראש ואחת
של יד מה נפשו אי מחד גברא קא זבין
לברוך או שלש של יד או שלש של ראש
אי מתרי תלתא גברי זבין כל חד וחד ליבעי
בדיקה לעולם מחד גברא זבין ובעיניו
דמיתמחי בשל יד ובשל ראש איני והא תני
רבה בר שמואל בתפילין בודק שלש של
יד ושל ראש מאי לאו או שלש של יד או
שלש של ראש לא שלש מהן של יד מהן
של ראש והתני רב כהנא בתפילין בודק
שתיים של יד ושל ראש הא מני רבי היא
דאמר ^ה בתרי זימני הוי חזקה אי רבי אימא
סיפא וכן בצבת השני וכן בצבת השלישי
ואי רבי שלישי מי אית ליה מודה רבי
בצבתיים דמתרי תלתא גברי זבין אי הכי
אפילו רביעי נמי ואפילו חמישי נמי אין הכי
נמי והאי דקתני שלישי לאפוקי מחזקה
ולעולם אפילו רביעי וחמישי נמי: מצאן
צבתיים או כריכות וכו': מאי צבתיים ומאי
כריכות אמר רב יהודה אמר רב הן
צבתיים הן הן כריכות צבתיים ^ה זווי זווי כריכות
דכריכן טובא: מחשיך עליהן ומביאן:
ואמאי לעיילניהו זוג זוג אמר רב יצחק
בריה דרב יהודה לדידי מיפרשא ליה מיניה
דאבא ^ה כל שאילו מכניסן זוג זוג וכלות
קודם שקיעת החמה מכניסן זוג זוג ואי לא
מחשיך עליהן ומביאן: ובסכנה מכסן
והולך: והתניא ^ה ובסכנה מוליכין פחות
פחות מארבע אמות אמר רב לא קשיא
הא בסכנת נכרי הא בסכנת לטיים

אחד חדשות ואחד ישנות דברי רבי מאיר
רבי יהודה אוסר בחדשות ומתיר בישנות
אלמא מר סבר טרח איניש ומר סבר לא
טרח איניש: (שיצ"י עצי"י סימן): והשתא
דתני אבהו דשמואל בר רב יצחק * אלו הן
ישנות כל שיש בהן רצונות ומקושרות
חדשות יש בהן רצונות ולא מקושרות דכולי
עלמא לא טרח איניש ולעניבניהו מיענב
אמר רב חסדא זאת אומרת עניבה פסולה
בתפילין אביי אמר ^ה רבי יהודה למעמיה
דאמר עניבה קשירה מעליה היא טעמא
דעניבה קשירה מעליה היא הא הכי
עניב להו ^ה והאמר רב יהודה בריה דרב
שמואל בר שילת משמיה דרב קשר של
תפילין הלכה למשה מסיני הוא ואמר רב
נחמן וגו'יהו לבר דעניב להו כעין קשירה
דידהו אמר רב חסדא אמר רב = הלוקח
תפילין ממי שאינו מומחה בודק שתיים של
יד ואחת של ראש או שתיים של ראש ואחת
של יד מה נפשו אי מחד גברא קא זבין
לברוך או שלש של יד או שלש של ראש
אי מתרי תלתא גברי זבין כל חד וחד ליבעי
בדיקה לעולם מחד גברא זבין ובעיניו
דמיתמחי בשל יד ובשל ראש איני והא תני
רבה בר שמואל בתפילין בודק שלש של
יד ושל ראש מאי לאו או שלש של יד או
שלש של ראש לא שלש מהן של יד מהן
של ראש והתני רב כהנא בתפילין בודק
שתיים של יד ושל ראש הא מני רבי היא
דאמר ^ה בתרי זימני הוי חזקה אי רבי אימא
סיפא וכן בצבת השני וכן בצבת השלישי
ואי רבי שלישי מי אית ליה מודה רבי
בצבתיים דמתרי תלתא גברי זבין אי הכי
אפילו רביעי נמי ואפילו חמישי נמי אין הכי
נמי והאי דקתני שלישי לאפוקי מחזקה
ולעולם אפילו רביעי וחמישי נמי: מצאן
צבתיים או כריכות וכו': מאי צבתיים ומאי
כריכות אמר רב יהודה אמר רב הן
צבתיים הן הן כריכות צבתיים ^ה זווי זווי כריכות
דכריכן טובא: מחשיך עליהן ומביאן:
ואמאי לעיילניהו זוג זוג אמר רב יצחק
בריה דרב יהודה לדידי מיפרשא ליה מיניה
דאבא ^ה כל שאילו מכניסן זוג זוג וכלות
קודם שקיעת החמה מכניסן זוג זוג ואי לא
מחשיך עליהן ומביאן: ובסכנה מכסן
והולך: והתניא ^ה ובסכנה מוליכין פחות
פחות מארבע אמות אמר רב לא קשיא
הא בסכנת נכרי הא בסכנת לטיים

אמום. קודם שיגיע לארבע אמות יעמוד לפוש וחוזר והולך פחות
פחות מארבע אמות וכן תמיד דהשתא כל זמנא הויה עקירה
והנחה ואין כאן העברה ארבע אמות יחד: פסגת עובדי
גלוים. דמזבוו להו לתפילין מוליכין: פסגת ליטעיים.
ישראל דקטלי ליה משום ממונו ולתפילין לא מצוו להו מכסן:
הכי
משום בזיון תפילין יש לומר דשישנות דווקא דחזי להכניס זוג זוג
עשו תקנה אפילו כשהן מרוצין ואין כלות קודם שקיעת החמה:
רבי

א) [סוכה לג: ושי"ן],
ב) מנחות לה: א) [יבמות
טו: סד: תפלות מנ: ז"מ
קו: סנהדרין פ"א:],
ג) [ברא"ש א"חא זחי זחי],
ד) [דברים כח: ו] [בבבית
ג' ו] כ"א: ח' מדמי שלשה
דגלי, ח) [שבת דף ק"א: ו]
ט) [ע"ש מוס' בבבית ו]
י) [ע"ש ח"י ו'] י) [ע"ש מוס'
מנחות לה: ד"ה וי"י וי"י וי'
צ"י רש"י דהכא והכא],
כ) [שי"ן דמשה דלגלי לה].

הגהות הבה"ח

א) תוב' ד"ה אביי וכו'
ב) שג"ה שמואל בר רב
שמואל וכו' וכו' וכו' וכו'
ג) ד"ה קשר וכו' וכו'
ד) ד"ה קשר וכו' וכו'
ה) ד"ה קשר וכו' וכו'
ו) ד"ה קשר וכו' וכו'
ז) ד"ה קשר וכו' וכו'
ח) ד"ה קשר וכו' וכו'
ט) ד"ה קשר וכו' וכו'
י) ד"ה קשר וכו' וכו'

הגהות מהר"ב

א) רש"י ד"ה דכ"ל
ב) עמ"ל וכו' וכו' וכו'
ג) ד"ה קשר וכו' וכו'
ד) ד"ה קשר וכו' וכו'
ה) ד"ה קשר וכו' וכו'
ו) ד"ה קשר וכו' וכו'
ז) ד"ה קשר וכו' וכו'
ח) ד"ה קשר וכו' וכו'
ט) ד"ה קשר וכו' וכו'
י) ד"ה קשר וכו' וכו'

מוסף רש"י

קשר של תפילין. ששים
הרעויות על ראש צעין
הוא דל"ת כדי שיהא שדי
נראה עליהן. דש"ן נראה
במקום בית חלונה שכלל
הקף כעין ש"ן ודל"ת
נראה בקשר יו"ד נראה
באומ' של די ענין רעויה
קטנה ורלשה ככוף מעט
כעין יו"ד (מנחות לה).
וגייהו לבר. השם היא
נראה במנחן. לשון אחר
ישיא של רעויות, שן
חלוקות מלך אחר רעויות
שמות והוא נתייבן, לנכ
(מנחות לה: ישי"ש).